

A JÁ JSEM TO NEVĚDĚL

Hošťálková 30.4.2023

Vstupní slovo: 2. Kor 5,17;

1. čtení: Gen 28,10-15;

2. čtení - text kázání: Gen 28,16;

3. čtení: Luk 24,25-32;

Požehnání: Nu.6,24-26;

Písň: 640; 277; 316; 667; 412

1. Úvod – trochu historie

V prvním i v druhém čtení z Písma jsme si připomenuli něco ze života a historie praotce vyvoleného lidu Izrael, připomenuli jsme si postavu Jákoba. Podívejme se na tohoto člověka ještě trochu více. Hodně se o něm mluví spíše v záporné smyslu slova. Jako o tom, kdo oklamal svého otce i svého bratra Ezau, pokoutným způsobem ho připravil o právo a požehnání prvorozeného, byl prostě křivák. A k tomu jakoby ukazovalo jeho jméno Jákob, což převedeno do češtiny má význam „lstivý“ nebo „úskočný“. A když se o něm mluví a o tom, že mu Bůh požehnal, tak nakonec jakoby z toho vyplývalo, že Pán Bůh straní nepoctivcům, lumpům. Na jedné straně Jákob nebyl žádný ideál, jeho jméno to koneckonců naznačuje, na druhou stranu se na něj trochu podívejme, protože to bylo přece jen jinak. Jákobův otec Izák, syn Abrahamův se oženil ve 40 letech. Jeho otec nechtěl, aby si vzal za ženu některou z pohanských kmenů tehdy sídlících okolo. Proto poslal svého služebníka Eliezera do domu a rodiny svého švagra a požádal Lábanu, kde se vyznávalo Hospodinovo jméno, aby Izákovi přivedl manželku. Bylo mu čtyřicet let a na narození syna, vlastně synů, čekal dalších 20 let. V šedesáti mu jeho manželka Rebeka porodila dvojčata, syny Ezau a Jákoba. Když se měli narodit a ona měla potíže, tak se šla dotázat Hospodina. A Bůh jí pověděl: „V tvém životě jsou dva národy a větší bude sloužit menšímu.“ (Gen 25,23) Pak se obě děti narodily, první byl Ezau a druhý se hodržel za patu a dostal jméno Jákob. Rebeka si pamatovala, co jí Hospodin pověděl a jistě o tom věděl i Izák. Pak oba synové rostli, Ezau byl lovec a mužem pole, Jákob byl muž bezúhonný a sídlil ve stanech. Izák měl rád Ezau, měl prospěch z jeho lovu, Rebeka milovala Jákoba. (Gen 25,27-28) Ale bylo tu stále to slovo a zaslíbení, že tím prvním, prvorozeným bude Jákob. Pak nastala ona příhoda, kdy Ezau prodal své prvorozenství za miskou toho červeného asi krvavého pokrmu, který Jákob připravoval a on mu řekl, že ano, ale když mu prodá prvorozenství. A Ezau mu to odpřisáhl. Vidíme, že Ezau o prvorozenství až tolik nestál, raději chtěl pojíst něco červeného, krvavého, což bylo vlastně pohanské, i když to byla čočka. A čas běžel dál. Ezau a Jákobovi bylo už čtyřicet Ezau si vzal za ženu pohanku a ta Izáka a Rebece hořce trápila. Izák už věkem oslepl a rozhodl se, že svému staršímu synu požehná jako prvorozenému. Rebeka to slyšela a tak se rozhodla jednat. Přestrojila Jákoba za Ezau a Izák Jákobovi požehnal jako prvorozenému. Byl to vlastně podvod. A můžeme se na Rebece i Jákoba hněvat; podvedli přece Izáka i Ezau, přestože věděli, že prvním bude Jákob. Rebeka už nechtěla čekat a chtěla Hospodinu pomoci k naplnění jeho zaslíbení. Nebyla si jistá a nedůvěřovala, Bůh svá zaslíbení naplní a tak to dopadlo. Nevidíme se v jejím jednání také trochu sebe? Nechceme Pánu Bohu někdy tak trochu pomoci, když si myslíme, že své sliby neplní? Že je neplní včas, nebo dokonce tehdy, když bychom chtěli, aby je splnil?

2. Bůh tu není!?

A tak Jákob utíká z domu, protože jeho divoký bratr se mu chce pomstít a zabít jej a tak se vlastně stát znovu prvním, prvorozeným. Rozloučí se se svou matkou, Izák mu na jeho cestu požehná, přikáže mu, aby si nebral za ženu pohanku z dcer kenanských a Jákob odchází ke svému strýci Lábanovi; s požehnáním. Jak jsme četli v prvním čtení, přišel na jedno místo, kde přenocoval a měl zde sen. Ve snu viděl žebřík stojící na zemi a dosahující k nebesům. Po něm vystupují a sestupují Boží poslové, andělé a nad ním stojí Hospodin a mluví k Jákobovi. Mluví o požehnání a také úkolu pro něj a jeho potomstvo. Jákobovi říká, že jej neopustí, o něm a jeho potomstvu mluví, že v nich budou dojdou všichni požehnání. A vidíme tadyspojení obojího: požehnání, přízeň pro Jákoba a jeho potomky a také důsledek a úkol být požehnáním svému okolí; je to tu spojeno. To si připomeňme i my a sice v tom, že jestli nám Bůh něco dává, tak je to jistě pro nás osobně, ale také pro naše okolí; nemáme si to chránit ne-li hamounit jen pro sebe, ale můžeme a máme to rozdávat svému okolí. Je to vyjádřeno v odpovědi na otázku: „Co mám dělat s tím, co jsem od Pána Boha dostal?“ Odpověď je jednoduchá – „dávej to dál! Ano dávej to dál.“ Jákob procitnul ze spánku a zvolal: „Jistě je na tomto místě Hospodin a já jsem to nevěděl!“ Jako připomenutí této události zde postaví kámen a polil jej olejem. To má připomínat kolemjdoucím, že tady zasáhl Hospodin. Jakkoliv je tento příběh starozákonní, je dobré postavit si na místech, kde Pán Bůh zasáhl do našich životů kámen a nemusí to být kámen kamenný; abychom na to nezapomněli. Jákob na tomto místě povídá: „Jistě je na tomto místě

Hospodin a jsem to nevěděl!“ A v této souvislosti si připomeňme začátek známého 14. žalmu, kde čteme: „Bloud si v srdci říká - ‚Bůh tu není.‘“ Jákob pověděl: „Nevěděl jsem, že je na tomto místě Hospodin!“ Je to vyjádření údivu nad tím, co Bůh udělal. A je to rozdíl oproti tomu co říká ve svém srdci blázen, bloud, když vyhlašuje: „Bůh tu není.“ Tohle Jákobovo prohlášení nechť je i nám příkladem že budeme rozeznávat Boží přítomnost v různých svých situacích a nechť jsme tím i překvapení. Jákobova tehdejší situace nebyla lehká.

3. Cesta dál

Celý tento Jákobův příběh se odehrává, když je Jákob na cestě. Nebylo někde v poklidu domu, či stanu. Bylo to na cestě; to bych chtěl zdůraznit a možná také povědět, že Boží hlas, jeho dílo a působení se obvykle neděje někde v závětrí, kdy si spokojeně hovíme a takříkajíc si točíme mlýnek. Jákobova cesta byla skutečná, reálná, naše cesta a cesty mohou být vyjádřením nějaké změny, jakéhokoliv pohybu odněkud někam jak to bylo i u Jákoba. Ať tak nebo tak jde o to nezůstat jenom někde stát, či ležet, protože to pak zavání hnilobou. Být na cestě ovšem také neznamená jenom nějaký rychlý pohyb, nějaké kmitání, abychom to všechno stihli. A tady bych si trochu přihrál polívčičku. Víte že vydáváme náš sborový časopis a druhé číslo je o cestě a cestách. Mottem je Ježíšovo slovo z Janova evangelia kde ve své známém výroku mimo jiné říká: „Já jsem cesta.“ Tak vás i takhle prosím, abyste něco o svých cestách napsali; nemusí to být nic složitého.

4. Setkání na cestě

Když mluvíme o cestě, chci připomenout ještě jeden příběh, který asi všichni znáte. Jsme krátce po Velikonocích a připomínali jsme si příběh o dvou učednících, kteří šli po ukřižování a vzkříšení do městečka Emauzy. Byli na cestě a byli smutní. A pak se k nim někdo připojil a šel s nimi. Viděl, že jsou smutní a tak se jich ptá proč. Oni se podivili, že neví o tom, co se stalo v posledních dnech v Jeruzalémě, kde byl ukřižován Ježíš. Ale také povídali o ženách, které byly u hrobu a přinesly zprávu, že žije. Těmto učedníkům to bylo divné a nevěřili tomu. Ten, kdo šel s nimi byl vzkříšený Ježíš. Tak jak Jákob nevěděl, že na jeho cestě je Bůh, tak ani oni nevěděli, ale ani nevěřili. Blížili se k cíli své cesty a jim neznámý cizinec chtěl jít dál. Přiměli ho však, aby zůstal s nimi. Vešli do domu, kam šli a tam při jídle, při lámání chleba jej poznali. On však najednou od nich odešel. Možná se ptáme, jak ho poznali až tehdy a právě tehdy, když jim u stolu lámal chléb. Možné vysvětlení je asi následovné. I vzkříšený Ježíš měl na svých rukou rány po hřebech. Na soškách ukřižovaného Ježíše jsou hřeby umístěny do dlaní ukřižovaného. Leč zřejmě to tak nebylo a křižovanému odsouzenci byly hřeby vbity až do zápěstí; v dlaních by neudržely váhu odsouzeného. Takže rány vzkříšeného Ježíše nebyly na první pohled viditelné; ta část rukou byla v rukávu. Ale jak Pán Ježíš lámal těmto dvěma učedníkům chléb, tak jeho ruce se vysunuly z rukávu a oni to viděli a podle těchto ran ho poznali, lépe řečeno, on se jim dal poznat. To nás pak vede ke společenství Večeře Páně, kdy přijímáme lámaný chléb a tak můžeme vidět a přijímat Ježíšovy rány po ukřižování. Uvědomme si a přijíme, že právě i při této příležitosti smíme hledět do jeho ran, do jeho rukou pro nás probodených.

5. Údiv – Jákobův a učedníků do Emaus

Jákob, když se vlastně setkal s Hospodinem, tak vyjádřil před ním svou úctu a bázeň. Dodává pak: „A já jsem to nevěděl.“ Učedníci v Emauzích Ježíše nepoznávali až se jim dal poznat v lámání chleba a oni si spolu řekli: „Což nám srdce nehořelo, když s námi mluvil a otvíral nám Písma?“ A máme tu obojí: velkou úctu a bázeň při Jákobově setkání s Hospodinem a velkou radost, přímo nadšení při setkání se vzkříšeným Ježíšem. Obojí patří k sobě; velká úcta a bázeň před Hospodinem a velká radost při setkání se Vzkříšeným. Jenže, a přiznejme si to, že to tak často nepoznáváme a nevěříme. Tak bych chtěl a byl rád, kdybychom to obojí přijímali a toho žili, protože je to Boží milost. A nebojme a nestyďme se, že z toho budeme i překvapení a udivení.

6. Závěr

Co říci závěrem. Toto slovo, tento verš z 1. knihy Mojžíšovy, z Jákobova příběhu je na dnešní den uveden v Heslech Jednoty bratrské. Když jsem ho četl, byl jsem jím docela zasažen a velmi mě zaujal. A tak jsem se rozhodl o tom všem, co s tím souvisí, se s vámi podělit. Ovšem mým cílem nebylo jen nějak ukázat a zamýšlet se nad textem Písma, mou snahou bylo, abychom společně zaslechli aspoň kousek Evangelia, té nádherné skladby. Evangelium, i tento příběh nechť nám slouží k pomoci, povzbuzení nebo i napomenutí na naší životní cestě za Pánem Ježíšem.